

Türkiye’deki Akademik Dergiler:

“Türkiye Akademik Dergiler Araştırması”nın 1997/1998 ve 2002 Dönemlerindeki Uygulamalarından Elde Edilen Veriler Üzerine Bir İnceleme

Nazmi KOZAK*

GİRİŞ

Türkiye’de akademik dergiler pek çok kez araştırma konusu oldu. Çalışmalar daha çok sağlık bilimleri ve spesifik olarak da tıp alanındaki dergilerde yoğunlaşma gösteriyor (Kazancıgil ve Solok 1981; Dinç 1989; Akçicek ve Kayar 1992; Kutluk ve Yarış 1996; Küyük 1996; Güzellant 1998; Özen ve Özgür 1999; Kozak 1999b). Dünya genelinde akademik dergilerin konu edildiği çalışma sayısı, Türkiye’dekilerden daha fazla olduğu gözlenmektedir (Brackbill ve Korten 1970; Billings ve Viksnins 1972; Hawkins, Ritter ve Walter 1973; Neimi 1976; Mohan ve Kowalski 1979; Bernard 1980; Bennett, Johnson ve Germans 1980; Leibsowitz ve Palmer 1984; Miller ve Serzan 1984; Zivney ve Reichenstein 1994; McCracken ve Coffey 1996; Alvarez ve Pulgarin 1997).

Akademik dergiler, bilim adamlarının gerçekleştirmiş oldukları araştırmaların ilgili bilim kamuoyuna duyurulması, iletişim ve katkı/eleştirilerin alınmasında yarar sağlaması dolayısıyla önemli bir araçtır. Bu nedenle akademik dergileri ve uygulamalarını konu edinmiş araştırmalardan yararlanılarak ilgili bilim dalındaki gelişmeler ve değişimler hakkında birtakım sonuçlara ulaşılabilmektedir.

Bibliyometri dalının ilgi alanına giren pek çok konuda akademik dergiler incelenebilir. Bunlar arasında genel, makale değerlendirme ve yayın bilgilerinin incelenmesi; atıf, kaynakça, dipnot, metodoloji ve içerik analizi vb. bunlardan birkaçını oluşturmaktadır.

Bu çalışma; ilki 1997/1998 döneminde, ikincisi ise geçtiğimiz yıl (2002) gerçekleştirilen Türkiye Akademik Dergiler Araştırması’nın ortaya çıkardığı verilerden yararlanarak, son beş yıl içerisinde Türkiye’de yayınlanan akademik dergilerde oluşan değişimlerin incelenmesi amacıyla yapıldı.

KAPSAM

Önceki açıklamalarda da belirtildiği üzere, bu çalışmanın kapsamı Türkiye’de yayınlanan akademik dergilerle sınırlıdır. 1997/1998 döneminde gerçekleştirilen Türkiye Akademik Dergiler Araştırması 1996, 1997 ve 1998; 2002’de yapılan araştırma ise 2001 ve 2002 yıllarında Türkiye’de bütün bilim dallarında yayınlanmakta olan akademik dergileri içerecek bir kapsamda gerçekleştirildi. Bir derginin akademik içerikli sayılabilmesi için; fikir, analiz, irdeleme, araştırma yazılarını (makaleleri) yayımlaması yeterli görüldü.

VERİ KAYNAĞI

Bir önceki paragrafta da belirtildiği üzere, çalışma, Türkiye Akademik Dergiler Araştırması’ndan elde edilen veriler üzerine analiz işlemi yürütüldü.

1997/1998 Dönemi Araştırması

Çalışmaya Eylül 1996 tarihinde başlandı. Eylül 1996 ile Mayıs 1997 tarihleri arasında, anket sorularının hazırlanmasının yanı sıra, Türkiye’de yayınlanmakta olan akademik içerikli dergilerin veri tabanının oluşturulması çalışma gerçekleştirildi.. Yayınlanmakta olan dergiler

* Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu, Yunus Emre Kampusu, 26470 Eskişehir.
E-posta: nkozak@anadolu.edu.tr

çalışma kapsamına alındığı için, dergilerin isim ve adreslerinin saptanması işlemi 1996, 1997 ve 1998 yıllarına ait son sayıları yayınlanmış olan dergiler üzerine gerçekleştirildi. Dergi veri tabanının oluşturulması için üniversite kütüphanelerinin yanı sıra, Ankara ve İstanbul'daki kitapçılarda da tarama çalışması yürütüldü.

Araştırmada postayla anket tekniği kullanıldı. Araştırma sorularının hazırlanabilmesi için, öncelikli olarak ilgili literatür tarandı ve literatürde üzerinde durulan konular saptandı. Daha sonra, sorular kendi içerisinde “genel sorular”, “makale denetimi ile ilgili sorular” ve “makale yayımı ile ilgili sorular” olmak üzere üç ayrı kategoriye ayrılarak, nihai soru cetveli ortaya çıkarıldı.

Mayıs 1997 tarihinde 420 adet dergiye anket formları postalandı. Üç gönderim neticesinde 373 dergiye ait bilgiler derlenebildi. Araştırmanın yürütüldüğü dönemde toplam 643 adet derginin yayınlanmakta olduğu saptanmış olmasına karşılık, 373 dergiye ait bilgilerin derlenebildiği anlaşıldı.

2002 Dönemi Araştırması

Araştırmada kullanılan dergi veri tabanının oluşturulma çalışması Şubat, Mart ve Nisan 2002 tarihlerinde yürütüldü. Bu amaçla söz konusu dönemde, yaklaşık 40 üniversite kütüphanesinde dergi veri tabanının oluşturulabilmesi için tarama işlemi gerçekleştirildi. Öte yandan, son yıllarda kitabevlerinde çok sayıda akademik içerikli derginin sergilendiğine tanık olduğundan, Ankara, İstanbul ve Eskişehir’de dergi satışı yapan kitabevlerinde de tarama çalışması yürütüldü. Yayınevi, kitabevi, akademik kurum vb. kurum ve kuruluşların internet ortamındaki web sayfaları da ayrı ayrı tarandı ve 2001 ve 2002 yıllarındaki herhangi bir sayısının yayınlandığına ilişkin bilgilerine ulaşılan dergiler veri tabanına dahil edildi.

Çalışmada kullanılan soru cetveli için, daha önce araştırmacı tarafından gerçekleştirilen çalışmada kullanılan sorular baz alındı. Ancak bu çalışmada soruların azaltılması yoluna gidildi ve bazı sorular yenileri ile değiştirildi. Araştırmanın soruları, birinci araştırmada olduğu gibi “genel bilgiler”, “makale değerlendirme” ve “yayın uygulamaları” olmak üzere üç temel konu üzerinde yoğunlaştırıldı. Yeni soru cetveline; “derginin hakem denetimli olup olmaması”, “hakemin kimliğinin açıklanması ile ilgili uygulamalar”, “değerlendirme belgelerinin arşivlenmesi”, “hakemin seçimi” gibi, içinde bulunduğumuz dönemde ulusal akademik dergilerin hakem denetimli olup olmamalarını daha nesnel verilerle ortaya koyabilecek değişkenler eklendi. Araştırmadan elde edilen veriler yardımıyla ayrıca dergi rehberi içeriğinde bir çalışmanın hazırlanması amaçlandığından soruların yanıtları nominal ölçekte hazırlandı.

Hazırlanan dergi veri tabanında yer alan bilgilerden yararlanılarak araştırmanın uygulanmasına Mart 2002 tarihinde başlandı. Üç ayrı iletişim aracı ile (e-posta, posta ve faks) dört kez dergi editörlerine ulaşılmış olmasına karşılık, Eylül 2002 sonu itibari ile toplam 538 toplam dergiye ait doldurulmuş soru formunun araştırmacıya ulaşılmış olduğu tespit edildi.

VERİLERİN ANALİZİ

Her iki araştırmada da kullanılan soru cetvelinin birbirine benzer bir içerikte olmasına özen gösterildi. Elde edilen verilerle birincil olarak akademik dergi rehberi oluşturulmak istendiğinden, sorular ve yanıtları nominal ölçekte hazırlandı. Bu nedenle, tablolarda yer alan verilerin anlamlı dağılım gösterip göstermediği ki-kare testiyle ölçüldü. Verilerin hesaplanmasında SPSS programının 6.0 ve 10.0 versiyonları kullanıldı. Dergilere ait veriler; üç aşamalı olarak analiz edildi.

BULGULAR

Araştırmadan elde edilen bulguların değerlendirilmesinde öncelikli olarak dergilerin genel bilgileri incelendi. Daha sonra makale değerlendirme verileri ve bazı yayın uygulamaları üzerine analiz işlemi yürütüldü.

Genel Bilgiler

Türkiye’de yayınlanan akademik dergilerin son beş yılda ortaya koyduğu değişimine, dergilerin yayınlandıkları temel alanlara göre dağılımlarından başlamak gerekirse (Tablo 1); en fazla derginin her iki dönemde de sosyal bilimler alanında yayınlandığı anlaşılıyor. İki dönem arasındaki en fazla artışın sosyal bilimler alanındaki dergilerde ortaya çıktığı gözleniyor. Artışta, sosyal bilimleri sağlık bilimleri alanında yayınlanan dergiler izliyor. Öte yandan teknik bilimler alanındaki dergilerde yarıya yakın bir oranda azalmanın olduğu gözleniyor. Aynı şekilde ziraat ve ormancılık alanında da, daha düşük bir oranda olsa da, bir azalmanın olduğunu belirlemek gerekiyor.

Dergileri yayınlayan kurum ve kuruluşlara göre ortaya çıkan değişim incelendiğinde, üniversitelerce yayınlanan dergilerin oranında, az da olsa, bir artıştan söz etmek mümkün görünüyor. Vakıf ve derneklerce yayınlanan dergilerde de bir artış söz konusu iken, yayınevleri ve üniversiteler dışındaki kamu kurumlarınca yayınlanan akademik dergilerin oranında düşme yaşandığı ortaya çıktı. Öte yandan özel kişilerce yayınlanan akademik dergilerin oranında kayda değer bir artışın yaşandığını da vurgulamak gerekmektedir.

Bir yıldaki ortalama yayınlanma sıklıklarında yoğunlaşma, “yılda dört sayı” üzerinde iken, “yılda 2 sayı” yayınlanan dergilerin oranı da yüksek bulundu. Son beş yılda ortaya çıkan değişim incelendiğinde, “yılda iki sayı” yayınlanan dergilerin oranında artış olurken, “yılda dört sayı”, “yılda üç sayı” ve “yılda bir sayı” yayınlananlarda ise azalma yaşandığı anlaşılıyor. Dergilerin, akademik yükseltmelerde önemli hale gelmeye başlayan ulusal hakemli dergilerin asgari niteliklerini yerine getirme yönünde bir gelişme gösterdikleri gözleniyor.

Dergilerin basılma sayıları (tirajları), 1997/1998 döneminde olduğu gibi, 2002’de de 251-500 rakamı üzerinde yoğunlaşıyor. Son beş yıllık dönemde ortaya çıkan değişim incelendiğinde, 251-500 rakamında bir düşmenin olduğu görülüyor. Bununla birlikte 100’den az basılan dergi sayısında artış yaşanması dikkati çekiyor. Tablo 1’in ilgili kısmında yer alan verilere genel olarak bakıldığında son beş yılda baskı sayısında azalmanın olduğu gözlenmektedir.

Yayın dilleri, her iki dönemde de Türkçe üzerinde yoğunlaşıyor. Beş yıllık süredeki değişimde, Türkçe’nin, yayın dili olarak yaklaşık % 10’luk bir artışla daha fazla tercih edildiği ortaya çıkıyor. İngilizce dilinde yayınlanan dergilerde ise bir azalma var. Aynı şekilde Türkçe-İngilizce yayınlanan dergilerin oranında da düşme gözleniyor. Bulgular, Türkçe’nin giderek daha yaygın bir şekilde akademik dergilerde yayın dili olmaya başladığını ortaya koyuyor.

Dergilerin okuyucularına ilişkin veriler, Tablo 1’in son bölümünde yer alıyor. Akademik dergilerin okurları arasında akademisyenlerin önemli farkla önde olduğu ve son beş yılda artış kaydettikleri anlaşılıyor. İşletme sahip ve yöneticilerinin de okur kitlesi içerisinde yükselme trendinde olduğu görülüyor.

Tablo 1. Dergilere İlişkin Genel Bilgiler

YAYINLANDIKLARI ALANLAR	1997/1998		2002	
	n	%	n	%
Dil ve Edebiyat	11	2,9	8	1,5
Matematik ve Fen bilimleri	8	2,1	19	3,5

Sağlık bilimleri	120	32,2	183	34,0
Sosyal bilimler	155	41,5	261	48,5
Teknik bilimler	48	12,9	36	6,7
Sanat	8	2,2	3	0,6
Ziraat ve Ormancılık	20	5,4	27	5,0
Diğer	3	0,8	1	0,2
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		X² = 90,38		p = .0001
YAYINCILAR				
Üniversite	146	39,1	224	41,6
Yayınevi	41	11,1	48	8,9
Kamu kurumu (üniversiteler dışındaki)	77	20,6	94	17,5
Özel kişi	18	4,8	41	7,6
Vakıf ve Dernek	84	22,5	130	24,2
Diğer	7	1,9	1	0,2
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		X² = 96,633		p = .0001
YILLIK YAYIN PERİODLARI				
1 sayı	56	15,0	42	7,9
2 sayı	96	25,7	168	31,2
3 sayı	35	9,4	63	11,7
4 sayı	135	36,2	182	33,8
5 –11 sayı	25	6,7	40	7,4
12 sayı	22	5,9	30	5,6
Bilinmeyen	4	1,1	13	2,4
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		X² = 70,633		p = .0001
TİRAJLARI (ADET)				
100'den az	9	2,4	73	13,6
101-250	31	8,3	31	5,8
251-500	100	26,8	126	23,4
501-750	25	6,7	48	8,9
751-1000	78	20,9	77	14,3
1001-1500	26	7,0	40	7,4
1501-2000	25	6,7	43	8,0
2001-3000	14	3,8	42	7,8
3001-4000	8	2,1	15	2,8
4001-5000	4	1,1	7	1,3
5001 ve daha fazla	53	14,2	36	6,7
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		X² = 116,19		p = .0001
YAYIN DİLİ/DİLLERİ				
Türkçe	181	48,5	301	55,9
İngilizce	36	9,6	38	7,1
Türkçe-İngilizce	122	32,7	152	28,3
Türkçe-Fransızca	10	2,7	1	0,2
Türkçe-İngilizce-Almanca	14	3,8	1	0,2
Diğer diller	10	2,7	45	8,3
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		X² = 331,089		p = .0001
OKUYUCULAR				
		n= 373		n= 538
Akademisyen	351	94,1	521	96,8

Lisansüstü düzeylerdeki öğrenciler	313	83,9	443	82,3
Lisans düzeyindeki öğrenciler	233	62,5	312	58,0
İşletme sahipleri ve yöneticileri	83	22,2	154	28,6
Kamu kurumları çalışanları (Akademisyenler hariç)	58	15,5	69	12,8
		$X^2 = 148,11$		$p = .0001$

Makale Değerlendirme Bilgileri

Tablo 2’de, makale değerlendirme uygulamalarına ilişkin veriler yer alıyor. Her iki araştırmada da daha çok sayıda değişken ölçülmesine karşılık, örtüşen değişkenlerin ancak Tablo 2’dekilerle sınırlı olduğu tespit edildi. Tablo’daki ilk değişken, dergilere önerilen makaleleri değerlendiren hakemlerin sayısına ilişkindir. Her iki araştırmada da hakem sayısı, iki rakamı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte üç hakemin görüşlerine başvurma ile ilgili uygulamada yaklaşık % 100’lük bir artışın ortaya çıkması, hakem uygulamalarındaki gelişimi ortaya koymasından önemlidir. Aynı şekilde, beş yıl önce bir hakemin görüşlerine başvuran dergilerin oranı % 24,7 iken, 2002 yılında bununla ilgili uygulamanın % 17,3’te kalması, hakem uygulamalarındaki gelişimi gösteren bir işaret olarak yorumlanabilir.

Makale değerlendirme süresi, 2002 döneminde 1-30 gün arasında yoğunlaştığı gözlenmektedir. 31-60 gün arasında makale değerlendirme süresini hakemlerine tanıyan dergilerin oranında ise önemli bir düşme yaşandığı gözleniyor. Bu değişkenle ilgili veriler, Türkiye’deki akademik dergilerin son beş yılda makale değerlendirmeyi daha fazla önemsediklerini gösteriyor.

Dergilere önerilen makalelerin, editörlüklere ulaşma tarihinden itibaren ne kadar ay sonra yayımlandığına ilişkin verilerde, her iki dönemde de, 6 ay üzerinde yoğunlaşma gözleniyor. Belirgin olan tek değişim, 1997/1998 döneminde 12 ayda yayımlanan makale oranının (% 12,9) beş yıl sonra % 5,2’ye düşmesidir.

Dergilere önerilen makalelerin toplamı içerisinden yayımlanmaya uygun bulunanların oranında, beş yıllık dönemde belirgin değişimler bulunmamaktadır. Bu değişkenle ilgili uygulamalarda son beş yılda gözle görülür bir değişiklik yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Makale Değerlendirme Bilgileri

HAKEM SAYISI	1997/1998		2002	
	n	%	n	%
1 hakem	92	24,7	93	17,3
2 hakem	153	41,0	252	46,8
3 hakem	44	11,8	109	20,3
4 hakem	8	2,1	12	2,2
5 hakem	8	2,1	19	3,5
6 ve daha fazla hakem	5	1,4	23	4,3
Bilinmeyen	63	16,9	30	5,6
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
		$X^2 = 188,467$		$p = .0001$
MAKALE DEĞERLENDİRME SÜRESİ				
1-30 Gün	227	60,9	368	68,4
31-60 gün	44	11,8	21	3,9
61-90 gün	9	2,4	38	7,1
Süre kısıtlaması olmayan	33	8,8	64	11,9
Bilinmeyen	60	16,1	47	8,7
TOPLAM	373	100,0	538	100,0

$X^2 = 1128,842$ $p = .0001$				
YAYIN KURULU ÜYESİ OLMAYAN HAKEM				
Evet	228	61,1	369	68,6
Hayır	96	25,7	118	21,9
Bilinmeyen	49	13,1	51	9,5
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
YAYIMLANMA ARALIĞI				
1 ay	21	5,6	39	7,2
2 ay	39	10,5	57	10,6
3 ay	58	15,6	80	14,9
4 ay	27	7,2	37	6,9
5 ay	27	7,2	56	10,4
6 ay	67	18,1	103	19,1
7 ay	5	1,3	12	2,2
8 ay	8	2,1	9	1,7
9 ay	25	6,7	22	4,1
10 – 11 ay	4	1,1	6	1,1
12 ay	48	12,9	28	5,2
13 Ay ve daha fazla	10	2,6	6	1,2
Bilinmeyen	34	9,1	83	15,4
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
$X^2 = 381,21$ $p = .0001$				
YAYIMLANAN MAKALELERİN ORANI				
% 5-15	5	1,3	7	1,3
% 16-30	18	4,8	32	5,9
% 31-45	10	2,7	41	7,6
% 46-60	58	15,5	81	15,1
% 61-75	111	29,8	142	26,4
% 76-90	83	22,3	138	25,7
% 90 ve daha fazla	61	16,4	37	6,9
Bilinmeyen	27	7,2	60	11,1
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
$X^2 = 99,072$ $p = .0001$				

Yayın Uygulamaları

Dergilerin yayın uygulamalarına ait verileri, Tablo 3'deki gibidir. Akademik dergilere makale öneren yazarların çalıştıkları kurum ve kuruluşlar ile meslekleri, her iki dönemde de akademisyenler üzerinde yoğunlaşıyor. Diğer yazarlar kamu kurumları çalışanları, lisansüstü öğrenciler ve işletme sahipleri ve yöneticileri şeklinde sıralanmaktadır.

Yazar akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımları incelendiğinde, sıralamanın akademik kariyer basamaklarının en üstünden itibaren birbirini izlemekte olduğu ortaya çıkmaktadır. Beş yıllık dönemde akademik ünvanlar arasında; profesörlerde herhangi bir değişiklik yaşanmaz iken, “Doç.Dr.”, “Yrd. Doç. Dr.” ünvanlı yazarlarda önemli düşüşler gözleniyor.

Dergilerin diğer yayın uygulamaları arasında yer alan ve dergilerin sistemli hazırlanmalarına ilişkin önemli ipuçlarını sağlayan değişkenlerden; indeks hazırlama, indeks türü ve özet hazırlama ve yayımlamada şu bulgular elde edilmiştir. Makaleler için indeks hazırlayan dergilerin oranında belirgin farklılaşma yaşanmaz iken, indeks türlerinde “yazar adı ve makale başlığına göre indeks hazırlama ve yayımlama”nın yaygınlaşma eğiliminde olduğu görülüyor. Öte yandan makaleleri için özet hazırlanan dergilerin oranında ise bir artış yaşandığı tespit edilmiştir.

Veri tabanlarında yer alan dergilerin durumunda ise, yer alan dergi sayısında artış olduğu açıktır. Veri tabanları ile ilgili değişimler ilerleyen bölümlerde daha ayrıntılı olarak yer alacaktır.

Tablo 3. Yayın Uygulamaları

MAKALE YAZARLARI	1997/1998		2002	
	n	%	n	%
Akademisyen	357	95,7	514	95,5
Kamu kurumları çalışanları (akademisyen hariç)	89	23,9	200	37,2
Lisansüstü öğrenciler	84	22,5	39	7,2
İşletme sahipleri ve yöneticileri	28	7,5	7	1,3
YAZAR AKADEMİSYENLERİN ÜNVANLARI	n= 373		n= 538	
Prof. Dr.	314	84,1	453	84,2
Doç. Dr.	303	81,2	372	69,1
Yrd. Doç. Dr.	297	79,6	218	40,5
Dr. derecesine sahip öğretim görevlisi	94	25,2	141	26,2
Öğretim görevlisi	201	53,5	93	17,3
Öğretim görevlisi (Dr. derecesine sahip olmayan)	65	17,4	40	7,4
İNDEKS HAZIRLAMA				
Evet	149	39,9	242	45,0
Hayır	204	54,7	280	52,0
Bilinmeyen	20	5,4	16	3,0
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
İNDEKS TÜRÜ				
Yazar adına göre	51	13,7	53	9,9
Makale konusuna göre	22	5,9	25	4,6
Yazar adı ve makale konusuna göre	75	20,1	156	29,0
Bilinmeyen	225	60,3	304	56,5
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
ÖZET HAZIRLAMA				
Evet	224	60,0	407	75,6
Hayır	123	33,0	120	22,3
Bilinmeyen	26	7,0	11	2,1
TOPLAM	373	100,0	538	100,0
VERİ TABANLARINDA YER ALMA				
Evet	124	33,2	263	48,8
Hayır	249	66,8	197	36,5
Bilinmeyen	-	-	78	14,7
TOPLAM	373	100,0	538	100,0

Dergilerle İlgili Diğer Bilgiler

Çalışmanın bu aşamasında, Türkiye’de yayınlanmakta olan akademik dergiler ve bu dergilerle ilgili bazı parametrelerde son beş yılda ortaya çıkan değişimler incelendi. İnceleme bulgularını açıklamaya başlamadan önce Tablo 4, 5 ve 6’da yer alan bilgilerdeki dergi sayısı farklılığını belirtmek gerekmektedir. Zira, şimdiye kadar inceleme konusu olan dergilere ait veriler; araştırmaya katılan dergiler üzerine, 1997/1998 döneminde 373, 2002 yılı için ise 538 rakamı üzerinden yapılmıştı. Tablo 4, 5 ve 6’daki incelemeler ise, 1997/1997 dönemi için 643; 2002 yılı için ise 833 rakamı üzerinden yapıldı. Bu farklılık, önceki rakamların gönderilen soru cetvelini yanıtlayanları, Tablo 4, 5 ve 6’dakilerin ise, soru cetvelini yanıtlayan ve yanıtlamayan bütün dergileri içermesinden kaynaklanmaktadır.

İncelenen değişkenlerden ilki, dergilerin yayınlandıkları illerdir (Tablo 4). Araştırma bulgularına göre Türkiye’de en fazla derginin yayınlandığı il, Ankara’dır. Ankara’da 1997/1998 döneminde 305, 2002’de ise 382 dergi yayınlanmaktadır. Son beş yılda Ankara’da 77 yeni derginin yayınlanmaya başladığı anlaşılıyor. İkinci sırada İstanbul gelmektedir. İstanbul’daki dergi sayısı; 1997/1998’de 172, 2002’de ise 230’a ulaşmıştır. Bu ilde son beş yılda yeni yayınlanan dergi sayısı, 58’dir. Bu iki ili, İzmir 2002 yılı verileriyle 42 dergiyle izlemektedir. Sırasıyla (2002 verilerine göre) Konya (16), Bursa (12), Adana (12) ve Erzurum (11) gelmektedir. Dergilerin yayınlandıkları illerin yoğunlaşmaları ile, bu illerde faaliyet gösteren üniversiteler arasında bir korelasyonun varlığı dikkati çekiyor.

Tablo 4. Dergilerin Yayınlandıkları İllere Göre Dağılımı

DERGİLERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI	1997/1998	2002	DEĞİŞİM
Adana	10	12	+2
Ankara	305	382	+77
Afyon	2	4	+2
Antalya	3	6	+3
Aydın	-	2	+2
Balıkesir	1	3	+2
Bolu	1	1	-
Burdur	-	1	+1
Bursa	8	12	+4
Denizli	2	2	-
Diyarbakır	2	2	-
Düzce	-	1	+1
Edirne	2	2	-
Elazığ	5	6	+1
Erzincan	-	2	+2
Erzurum	9	11	+2
Eskişehir	10	11	+1
Gaziantep	2	4	+2
Hatay	2	2	-
Isparta	3	4	+1
İstanbul	172	230	+58
İzmir	37	42	+5
Kahramanmaraş	2	1	-1
Karabük	1	1	-
Karaman	-	1	+1
Kars	1	1	-
Kastamonu	1	2	+1
Kayseri	6	6	-
Kırıkkale	1	2	+1
Kırşehir	-	1	+1
Kocaeli	6	3	-3
Konya	14	16	+2
Kütahya	-	3	+3
Manisa	2	3	+1
Malatya	1	3	+2
Mersin	3	3	-
Muğla	-	1	+1
Niğde	2	1	-1
Sakarya	1	8	+7

Samsun	7	8	+1
Sivas	8	10	+2
Şanlıurfa	1	2	+1
Tokat	1	-	-1
Trabzon	1	1	-
Van	7	10	+3
Yalova	-	1	+1

Tablo 5’de, akademik dergilerin üniversitelere göre dağılımına yer verilmektedir. Buna göre en fazla dergi (2002 verilerine göre) Ankara Üniversitesi (32 dergi) tarafından yayınlanmaktadır. 29 dergi ile İstanbul Üniversitesi ikinci, 20 dergi ile de Hacettepe Üniversitesi ise üçüncü sırada izlemektedir. Diğer üniversiteler ve dergi sayıları şu şekildedir: Gazi Üniversitesi (21), Ege Üniversitesi (16), Selçuk Üniversitesi (14). Son beş yıldaki artış sayıları incelendiğinde, en fazla artış 10 dergi ile İstanbul Üniversitesi’nde yaşandığı anlaşılıyor. Bunu, 7 dergi ile Gazi Üniversitesi, 5 dergi ile Maltepe Üniversitesi ile 4’er dergi ile Ankara Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi izlemektedir.

Tablo 5. Dergilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

ÜNİVERSİTELER	1997/1998	2002	DEĞİŞİM
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	-	2	+2
Adnan Menderes Üniversitesi	-	1	+1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	4	+2
Akdeniz Üniversitesi	1	2	+1
Anadolu Üniversitesi	8	7	-1
Ankara Üniversitesi	28	32	+4
Atatürk Üniversitesi	6	8	+2
Balıkesir Üniversitesi	1	2	+1
Boğaziçi Üniversitesi	5	5	-
Celal Bayar Üniversitesi	1	1	-
Cumhuriyet Üniversitesi	7	8	+1
Çukurova Üniversitesi	10	10	-
Dicle Üniversitesi	2	1	-1
Dokuz Eylül Üniversitesi	5	10	+5
Dumlupınar Üniversitesi	-	1	+1
Ege Üniversitesi	14	16	+2
Erciyes Üniversitesi	6	5	-1
Fırat Üniversitesi	4	5	+1
Galatasaray Üniversitesi	2	2	-
Gazi Üniversitesi	14	21	+7
Gaziantep Üniversitesi	2	2	-
Hacettepe Üniversitesi	20	25	+5
Harran Üniversitesi	1	2	+1
İnönü Üniversitesi	1	1	-
İstanbul Üniversitesi	19	29	+10
Kafkas Üniversitesi	1	1	-
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	2	1	-1
Kırıkkale Üniversitesi	1	2	+1
Kocaeli Üniversitesi	3	2	-1
Marmara Üniversitesi	10	3	-7
Mersin Üniversitesi	2	2	-

Mimar Sinan Üniversitesi	1	3	+2
Muğla Üniversitesi	-	1	+1
Mustafa Kemal Üniversitesi	-	1	+1
Niğde Üniversitesi	2	1	-1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	6	4	-2
ODTÜ	3	3	-
Osmangazi Üniversitesi	2	2	-
Pamukkale Üniversitesi	2	2	-
Sakarya Üniversitesi	1	6	+5
Selçuk Üniversitesi	10	14	+4
Süleyman Demirel Üniversitesi	3	4	+1
Trakya Üniversitesi	2	2	-
Uludağ Üniversitesi	4	7	+3
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	1	-
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	7	8	+1
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	1	1	-
Bahçeşehir Üniversitesi	-	1	+1
İstanbul Bilgi Üniversitesi	1	1	-
Maltepe Üniversitesi	-	5	+5

Tablo 6, üç ve daha fazla sayıda dergi yayımlayan üniversiteler dışındaki yayıncılara ait listeye yer vermektedir. 2002 verilerine göre en fazla dergi Hekimler Yayın Birliği tarafından yayınlanırken, bunu sırasıyla, TÜBİTAK, Logos Yayıncılık, Bilmedya Grup, Mebas Medikal Yayıncılık, TODAİE, Çizgi Tıp Yayınevi izliyor. Burada dikkati çeken nokta, üç ve daha fazla sayıda dergi yayımlayan kurum ve kuruluşların önemli bölümünün sağlık bilimleri alanında faaliyet gösteriyor olmalarıdır. Son beş yılda, Hekim Yayın Birliği'nin 8, Logos Yayıncılık'ın 5 yeni dergiyi yayınlamaya başladığı anlaşıyor.

Tablo 6. Yayıncılara Göre Dağılım (Üniversiteler Dışındaki, 3 ve Daha Fazla Dergi Yayınlayan Yayıncılar)

YAYINCILAR	1997/1998	2002	DEĞİŞİM
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulu	6	4	-2
Bilimsel Tıp Yayınevi	3	2	-1
Bilmedya Grup	-	7	+7
Birikim Yayıncılık	2	3	+1
Çizgi Tıp Yayınevi	-	5	+5
Güneş Kitabevi	5	3	-2
Hekimler Yayın Birliği	11	19	+8
Jeofizik Mühendisleri Birliği	-	3	+3
Logos Yayıncılık	6	11	+5
Makine Mühendisleri Odası	1	3	+2
Mebas Medikal Yayıncılık	-	6	+6
Medikal Network Yayıncılık	6	-	-6
Simurg Kitabevi ve Yayıncılık	1	3	+2
TODAİE	2	5	+3
Turgut Yayıncılık	3	3	-
TÜBİTAK	13	15	+2
Türk Psikologlar Derneği	2	3	+1

Türkiye'de yayınlanan dergilerin yer aldıkları veri tabanlarına ait liste, Tablo 7'deki gibidir. Tabloda yer alan bilgilere göre, 1997/1998 döneminde Türkiye'den 80 derginin ulusal ve

uluslararası veri tabanlarında yer aldığı ortaya çıkıyor. Söz konusu veri tabanlarından birinin Türkiye’de (Türk Tıp Veri Tabanı) olduğu dikkate alındığında, uluslararası alanda hazırlanan 79 veri tabanında Türkiye’de yayınlanan dergiler yer almaktadır. 2002 yılında yer alınan veri tabanı sayısı, 112’dir (üç tanesi ulusal veri tabanı). Ulusal ve uluslararası alanda hazırlanan veri tabanlarında yer alma bakımından son beş yıldaki artışın 32 olduğu anlaşılıyor. Öte yandan 1997/1998 döneminde yer alınmasına karşılık 2002’de taranılan dergiler arasında Türkiye’den derginin yer almadığı veri tabanı sayısı ise, 41 olarak bulundu. Bir başka anlatımla, 2002 yılında 42 yeni veri tabanı Türkiye’de yayınlanan dergileri listesine almış iken, 41 veri tabanının Türkiye’den dergi tarama işlemine son verdiği anlaşılıyor.

Tablo 7. Türkiye’de Yayınlanan Dergileri Tarayan Veri Tabanlarının Değişimi

VERİ TABANLARI	1997/1998	2002	DEĞİŞİM
ABC-Clio Library	-	1	+1
Abstracts on Hygiene and Communicable Diseases	1	-	-1
AETI	-	1	+1
Agricultural Engineering Abstracts	2	1	-1
AGRO	-	1	+1
AMED Physiotherapy Index	-	1	+1
American History and Life Historical Abstracts	-	1	+1
Analytical Abstracts	1	2	+1
Anbar International Management Database	-	2	+2
Animal Breeding Abstracts	4	3	-1
Animal Nutrition	1	-	-1
Apicultural Abstracts	-	3	+3
Artheologische Bibliography	-	1	+1
Articles in Hospitality and Tourism	-	1	+1
ASFA	-	1	+1
BEAST	-	1	+1
BEI	-	1	+1
Bibliography and Index of Geology	1	-	-1
Bibliography of Economic Geology	-	2	+2
Biocontrol News and Information	-	1	+1
Biodeterioration Abstracts	3	-	-3
Biological Abstracts	5	5	-
BIOSIS Abstracts	3	3	-
Biotechnology Abstracts	-	1	+1
BUBL Information Service	-	1	+1
CAB Abstracts	4	13	+9
Cambridge Scientific Abstracts	-	1	+1
Cancer Therapy Abstracts	1	-	-1
Cancerline	1	-	-1
Carcinogenesis Abstracts	1	-	-1
Centre International de Recherches et d'Etudes Touristiques	-	1	+1
Chemical Abstracts	14	8	-6
Chemical&Earth Sciences	1	-	-1
Chemistry Citation Index	1	-	-1
CINAHL Index	-	3	+3
Citation Index	1	-	-1
Concrete Abstracts	-	1	+1
Crop Physiology Abstracts	2	-	-2
Current Awareness's in Biological Sciences	-	2	+2
Current Contents	1	-	-1

Current Mathematical Publications	1	-	-1
Dental Index	2	1	-1
Diary Sciences Abstracts	1	-	-1
Doctor's Guide	-	1	+1
EBSCO	-	1	+1
Ecological Abstracts	1	-	-1
Elsevier GEO Abstracts	3	2	-1
Embade Science Citation Index	1	-	-1
Engineering Index	5	2	-3
E-psyhe	-	1	+1
European Directory (EURO Source)	-	1	+1
Excerpta Medica Database Embase	16	29	+13
FAO	-	1	+1
FISHLIT/Fish and Fisheries	-	2	+2
Forest Products Abstracts	1	-	-1
Forestry Abstracts	1	1	-
Francis	-	1	+1
Freemadicaljournals.com	-	1	+1
Gennue Article	1	-	-1
Geoarchive	1	2	+1
GEOBASE	2	4	+2
Geographical Abstracts	2	1	-1
Geological Abstracts	-	2	+2
Georef	-	2	+2
Geoscience Documantation	1	1	-
GeoSERARCH	-	2	+2
Geotitles	1	2	+1
Histline	-	1	+1
Horticultural Abstracts	1	-	-1
Human Geography and GEOBASE	1	2	+1
HydroROM	-	1	+1
Index Citation List	-	1	+1
Index Dental Literature	1	-	-1
Index Islamicus	1	-	-1
Index Medicus Medline	2	2	-
Index of Economic Articles in Journals and Collected Volumes	-	1	+1
Index to Foreign Legal Periodicals	-	1	+1
Index Veterinarius	-	2	+2
INIS Atomind	-	1	+1
INSPEC	2	1	-1
Institute for Scientific Information (ISI)	-	1	+1
Institute of European France	1	-	-1
International Abstracts in Operation Research	1	-	-1
International Bibliography of the Social Sciences	-	2	+2
International Development Abstracts (IDA)	1	2	+1
International Pharmaceutical Abstracts (IPA),	1	4	+3
International Political Science Abstracts	-	1	+1
Irr&Drain. Abstracts	1	-	-1
Islamic Periodical	1	-	-1
Journal of Economic Literature	3	-	-3
Journal of Sports Tourism	-	1	+1
K. G. Saur Verlag München-Turkish Biographical Archive	-	1	+1
Kew Index	-	1	+1

Leisure, Recreation and Tourism Abstracts	1	1	-
Library and Information Science Abstracts	1	1	-
MAPA	-	1	+1
Marine, Oceanographic&Freshwater Resources	-	1	+1
Mathematical Zentral	2	2	-
Mathematical Sciences	-	1	+1
Medical&Aromatic Plants Abstracts	-	1	+1
Middle East Journal	3	2	-1
Minerological Abstracts	-	1	+1
Modern Language Association International Bibliography (MLA)	1	11	+10
Mühendislik ve Temel Bilimler Veri Tabanı	-	26	+26
National Technical Information Service (USNTIS)	-	1	+1
NET Abstracts	-	1	+1
Nuclear Abstracts	1	-	-1
Nutrition Abstracts and Reviews	-	1	+1
Ongology Abstracts	1	-	-1
Ornam Hort. Seed Abstracts	2	-	-2
PAIS International Database	-	1	+1
Periodica Islamica	1	1	-
Physical Review	2	1	-1
Physics Abstracts	1	-	-1
Plant Breeding Abstracts	1	-	-1
Plant Genetic Resources Abstracts	1	-	-1
Popline, Population Index	1	1	-
Poultry Abstracts	1	-	-1
PsychINFO	2	5	+3
Psychological Abstracts	-	1	+1
PsychSCAN	-	1	+1
PsycLIT	1	2	+1
Public Health News	1	-	-1
Review of Population Reviews	1	-	-1
Science Citation Expanded Index (SCI)	-	3	+3
Scientific Index	1	-	-1
Seed Abstracts	1	-	-1
Social Index	-	1	+1
Social Planning, Policy and Development Abstracts	-	1	+1
Social Sciences Citation Index (SSCI)	1	1	-
Sociological Abstracts	1	2	+1
Sport Information Resource Centre (SIRC)	-	1	+1
Sugar Industry Abstracts	1	-	-1
Tarım, Veteriner ve Biyoloji Bilimleri Veri Tabanı	-	16	+16
The Zoological Record	-	1	+1
Travel and Bookshelf, Journal of Travel Research	-	1	+1
Tropical Diseases Bulletin	1	-	-1
Tufotrieve	-	1	+1
Turizam: An Interdisciplinary Journal	-	1	+1
Türk Tıp Veri Tabanı	72	27	+45
Türkologischer Anzeiger (T.A.)	-	3	+3
Ulrich's Periodicals Directory	3	4	+1
UNESCO SHS Documentation Centre Online Databank DARE	-	1	+1

Veterinary Bulletin	-	5	+5
VITIS Viticulture and Enology Abstracts	5	1	-4
Water Resources Abstracts	-	1	+1
World Banking Abstracts	1	-	-1
World List of Social Science Periodicals	1	1	-
www.freemedicaljournals.com	-	1	+1
ZellerDietrich Bibliographische Verlage	-	1	+1
Zent. Mathematical Reviews	3	2	-1
Zentralblatt für Mathematik	-	1	+1
Zoological Record	1	-	-1

SONUÇ

Bu çalışmada, ilki 1997/1998 döneminde, ikincisi ise 2002 yılında gerçekleştirilmiş benzer konuları, aynı anakütle üzerinde araştıran iki araştırmanın bulgularından yararlanılarak Türkiye'deki akademik dergilerin durumları ve çeşitli uygulamaları incelenmiştir. Son beş yıllık dilimde, genel olarak, Türkiye'de yayınlanan akademik dergilerin uygulamalarında olumlu yönde bir gelişmenin varlığı hemen göze çarpmaktadır. Elde edilen sonuçları şu şekilde özetlemek mümkündür:

Türkiye'de sosyal bilimler alanına giren konularda daha çok derginin yayımlandığı bilinen bir gerçektir. Gerçekten de bu alanda Türkiye'de yayınlanan dergi sayısı, örneğin teknik bilimlerine göre tartışmasız bir üstünlüğe sahiptir. Türkiye'li akademisyenlerin sosyal konularda yazmaktan hoşlanması ve bu alandaki akademik kurumların çokluğu, bu durumun bir nedeni sayılabilir. 1997/1998 dönemine göre son beş yılda sosyal bilimler alanındaki dergilerde önemli sayılabilecek bir artışın yaşandığı bir başka gerçektir. Teknik bilimlerdeki durum, tersine bir gelişme kaydettiği ve bu alandaki dergilerin sayısında düşme yaşandığı saptandı. Bu iki bulgu, Türkiye'deki akademik çalışmaların gelişimi konusunda ipuçları verebilecek niteliktedir.

Dergilerin yayıncılarında, üniversitelerin giderek daha fazla bir ağırlığa sahip olmaya başladığı gözleniyor. Son beş yılda üniversiteler ve bağlı kurumlarca yayınlanan dergi sayısında önemli bir artışın yaşandığı ortaya çıkıyor. Bu bulguyu, yayınevleri ve üniversiteler dışındaki kamu kurumlarının yayınladığı dergi sayısının düşmesi de desteklemektedir. Üniversitelerin daha çok sayıda akademik dergi yayınına girişiyor olması, bu kurumların amaçlarına daha uygun bir yapılanmaya doğru gittikleri şeklinde yorumlanabilir. Öte yandan özel kişilerce yayınlanan dergi sayısının artış göstermesini, internet ortamında yayınlanan dergilerin sayısının artış göstermesi ile açıklamak mümkündür.

Yıllık yayın periyotlarında, 1997/1998 döneminde “yılda dört sayı” yayınlanan dergilerin oranı yüksek çıkmış iken, 2002'deki yoğunlaşma iki sayı üzerindedir. Bu gelişmenin nedenleri arasında, akademik yükseltmelerde yılda en az iki sayı yayınlanan dergilerdeki makalelerin kayda alınacağı bildirilmesi sayılabilir. “Yılda bir sayı” yayınlanan dergilerin oranındaki düşme de, bu yorumu destekler niteliktedir.

Öte yandan dergilerin basım sayılarındaki (tiraj) düşme, ülkenin son yıllarda yaşamakta olduğu ekonomik kriz ile açıklanabilir niteliktedir.

Türkçe'nin giderek yaygın bir şekilde Türkiye'deki dergilerde yayın dili haline geliyor olması, sevindirici bir gelişmedir. Zira, Türkçe yayınlanan dergi sayısının artışına koşut bir şekilde, İngilizce ve Türkçe-İngilizce yayınlanan dergilerin sayısında da bir düşme gözlenmektedir. Ülke içerisindeki akademisyenlerin kendi aralarında başka ülkelerin dilleri ile iletişim kurmaları, trajik-komik ve düşündürücü bir durumdur. Türkçe'nin ülke içindeki

akademisyenlerin bilimsel iletişimde ön plana çıkmaya başlaması, olumlu bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Çalışmanın ikinci aşaması, dergilerdeki makale değerlendirme uygulamalarının karşılaştırılması ile ilgili değişkenlerden oluşmaktadır. Burada genel olarak olumlu yönde bir gelişmenin varlığı saptandı. Hakemliğine başvuru sayısının 2-3 üzerinde yoğunlaşmaya başlaması, makale değerlendirme için 1-30 gün arasında süre tanınmasının yaygınlaşması ve makalelerin gönderimlerini izleyen ilk altı içerisinde yayımlanma oranlarındaki artış, bu olumlu işaretlerden birkaçını oluşturuyor.

Dergilerin uygulamalarında da olumlu yönde bir değişim söz konusudur. Akademisyen yazarların oranında artış yaşanırken, indeks, özet hazırlama gibi uygulamalarda da yaygınlaşmanın olduğu gözleniyor. Bir başka önemli bulgu olarak da, Türkiye’de yayınlanan dergilerin uluslararası veri tabanlarında yer almalarının, son beş yılda önemli sayılabilecek bir oranda artış gösterdiği anlaşılıyor. 1997/1998 döneminde uluslararası alanda hazırlanan 79 veri tabanı Türkiye’deki dergileri kapsamına almış iken, bu sayı 2002’de 112’ye çıkmıştır. Bu bulgu, elbette ki olumlu ve Türkiye’deki dergilerin uluslararası alandaki bir başarısıdır. Başarının yeterli olup olmadığı ise, başka bir araştırmanın konusu olabilecek bir konudur.

Son olarak, elde edilen bulgulardan yararlanarak dergilerin yayımlandıkları illere ve üniversitelere göre dağılımlarından elde edilen sonuçlardan söz etmek gerekirse; en çok derginin yayımlandığı ilin Ankara olduğunu ilişkin sonuç üzerinde durulmalıdır. Zira, Ankara, hem en çok akademik derginin yayımlandığı ve hem de son beş yılda 77 yeni derginin yayınlamaya başladığı bir merkezdir. İstanbul’un, Ankara’nın oldukça gerisinde kalıyor olması, sanıyoruz ki üniversitelerin sayısı ile açıklanabilecek bir sonuç değildir. Pek çok kamu kurumunun ve derneğin merkezinin Ankara’da olması, bu durumun açıklamalarından biri olabilir. Öte yandan dergilerin illere göre dağılımı ile bu illerde faaliyet gösteren üniversitelerin sayısı arasında bir ilişki aranabilir. En çok derginin yayımlandığı diğer iller arasında İzmir, Konya, Bursa, Adana ve Erzurum dikkatleri çekmektedir.

Üniversitelere göre dağılımları incelendiğinde, uzun dönemden bu yana faaliyet gösteren üniversitelerin akademik dergi sayısı bakımından üstün durumda oldukları söylenebilir. Ankara, İstanbul, Hacettepe, Ege, Marmara, üniversitelerinin diğerlerine göre sayısal üstünlükleri söz konusudur. Bununla birlikte, son beş yılda yayınlamaya başladıkları dergiler ile, Gazi, Yüzüncü Yıl, Selçuk, Dokuz Eylül, Sakarya, Uludağ ve Maltepe üniversiteleri dikkatleri çekmektedir. Dergi sayısı bakımından önde olan üniversitelerin akademik yayınların sayısal fazlalığı yönünden bir hareketlenme içerisinde oldukları ileri sürülebilir.

Sonuç olarak , Türkiye’de yayınlanan akademik dergilerin 1997/1998 dönemine oranla son beş yılda önemli sayılabilecek bir gelişme içerisine girdikleri gözleniyor. Bu gelişmenin ardında yatan temel gerekçeler arasında, akademik yükseltmelerle ilgili olarak Yüksek Öğretim Kurulu tarafından getirilen ölçütlerin önemli bir payının olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Mevcut akademik yükseltme ölçütleri, gerek merkezi yönetim ve gerekse üniversiteler tarafından taviz vermeden uygulanmaya devam edilirse, önümüzdeki yıllarda bu olumlu gelişmenin çok daha iyi bir konuma yükseleceği kuşku götürmez bir gerçektir.

KAYNAKÇA

Akçiçek, E. ve R. Kayar (1992). “İzmir’de yayınlanan tıp dergilerinin tarihçesi”. *SSK Tepecik Hastanesi Dergisi*, 2(1): 81-84.

Alvarez, P. ve Pulgarin, A. (1997). “Application of the rasch model to measuring the impact of scientific journals”. *Publishing Research Quarterly*, 12 (4) : 57-65.

- Bennett, J.T., Johnson, M. H. ve Germain, P. (1980). "An abstract to the relative ranking of economics journals". *Nebraska Journal of Economics and Business*, 19 (Spring): 52-64.
- Bernard, R. (1980). "Report from the editor". *Human Organization*, 39 (4): 366-371.
- Billings, B.B. ve Viksnins, G. J. (1972). "The relative quality of economics journals: an alternative rating systems". *Westerns Economics Journal*, 10 (December): 467-469.
- Brackbill, Y. ve Korten, F. (1970). "Journal reviewing practices authors' and APA members' suggestins for revision". *American Psychologist*, 25 (October): 937-940.
- Dinç, G. Ö. (1989). "Arap harfleri ile Türkçe basılmış tıbbi süreli yayınların incelenmesi ve İstanbul kütüphaneleri tıbbi süreli yayınlar toplu kataloğu (1849-1928). (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Deontoloji Anabilim Dalı ve Tıp Tarihi Bilim Dalı.
- Güzelant, A. F. (1998). "Türk tıp dergilerinin ve bu dergilerde yer alan araştırmaların özellikleri, araştırma özetlerinin sunum niteliği: Türk tıp dergilerinin 1996 yılında yayınlanan son sayılarından bir kesit". (*Basılmamış Uzmanlık Tezi*). İzmir: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
- Hawkins R. G., Ritter, L. S. ve Walter, J.. (1973). "What economics think of their journals". *Journal of Political Economy*, 81(July/August): 1017-1032.
- Kazancıgil, A. ve V. Solok (1981). "Türk tıp dergileri ve süreli yayınları üzerine analitik bir inceleme (1949-1981). *Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi*, 12: 373-382.
- Kozak, N. (1999a). *Türkiye akademik dergiler rehberi*. Ankara: Özcan Ofset.
- (1999b). "Türkiye'de yayınlanan akademik dergiler üzerinde bir araştırma". *Bilginin Serüveni, Dünyü, Bugünü Sempozyumu*. Türk Kütüphaneciliği Derneği, Ankara, 17-21 Kasım 1999.
- Kutluk, T. ve Yarış, Y. (1996). *Türkiye tıp dergileri kataloğu*. Ankara: Türkiye Tabipler Birliği yayını.
- Küyük, A. (1996). "Türk tıp literatüründe bilgiye erişim". (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lebisowitz, S. J. ve Palmer, J. P. (1975): "Assesing the relative impacts of economics journals". *Journal of Economics and Business*, 15 (Spring): 91-97.
- McCracken, M. ve Coffey, B.S. (1996). "An empirical assesment of health care management journals: a business perspective". *Medical Care Research and Review*, 53 (1) : 48-66.
- Miller, A.C. ve Serzan, S. L.(1984). "Criteria for identifying a refereed journal". *Journal of Higher Education*, 55 (November/December 1984): 673-699.
- Mohan, R. P. ve Kowalski, G.S. (1979). "Refereed journals and professional respectability". *International Journal of Contenporary Sociology*, 16 (January-April 1979): 154-167.
- Neimi, A. W. (1976). "Journal publication performance during 1970-1974: the relative output of southern economics departments". *Southern Economics Journal*, 42 (July): 97-106.
- Özen, A. ve A. Özgür (1999). "Türkiye'de veteriner hekimliği alanındaki eski harfli süreli yayınlar üzerine tarihsel bir inceleme". *V. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 501-512.
- Zivney, T.L. ve Reichenstein, W. (1994). "Pecking order in finance journals". *Financial Practice and Education*, 4 (2): 77-85